

ARCHIVE COPY

Please return.

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume II - Number 5
September, 1979

Report of the Armenian Committee for Aid to Lebanon

In October 1978, the Civil War in Lebanon erupted once again and progressed to fierce heights. Bourj-Hamoud, the densely populated Armenian community, became the central target of all warring factions. Consequently, businesses, homes, churches, and schools suffered great physical and financial damages. Unemployment and economic standstill ensued. Even the community's moral spirit was deeply wounded when the Bikfaya Monument, symbolizing the rebirth of the Armenian nation, was bombed.

The Lebanese-Armenian community, one of the national and cultural centers of the Armenian diaspora, was gravely endangered. In these critical moments, it became necessary for Armenians everywhere to make sacrifices in order to help them. The Catholicos Khoren I and Karekin II, together with representatives of various Armenian political and cultural organizations, devotedly set upon this task. Telegrams were sent to Vazken I, Catholicos of All Armenians and other Armenian leaders abroad. On the invitation of His Holiness Vazken I, on November 9 thru 12, 1978, there was a consultation meeting between the delegates of the two Sees. After this meeting, a joint appeal was issued on November 11, 1978, so that all forces would unitedly work towards the rehabilitation of Lebanon. Vazken I Vehapar sent a personal communication to all Armenians asking them to aid Lebanon. Under the auspices of the three Catholicos, the Central Committee of Social and Economic Rehabilitation of Lebanon, represented by all Armenian religious, cultural, political and philanthropic organizations, was formed.

Responding to this appeal, the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, under the auspices of Bishop Mesrob Ashjian, formed the Committee for Aid to Lebanon, consisting of twenty members representing the Churches, the A.R.F., A.Y.F., A.R.S., Hamazkaine Cultural Association and Homenetmen. The members were: Bishop Mesrob Ashjian, President; Dr. Varant Hagopian, Chairman; Mrs. Anahid Koesseian, Co-Chairman; Mr. Michael Haratunian, Treasurer; Mr. Stepan Stepanian, Secretary; Mr. Haig Aram Arakelian, Robert Kaloustian, Vram Yegparian, Dr. Ohan Tabakian, Mr. Joseph Topalian, Mr. Milton Gelenian, Dr. John Manuelian, Mr. Haig Markarian, Mrs. Shake Minassian, Mr. Shant Haroutunian, Mr. Vahakn Hovnanian, Mr. Hratch Chalian, Mr. Walter Bandazian, Mr. Kenneth Sarajian, Mr. Robert Derian and Mrs. Arpi Papazian.

This Committee started its work with great determination. Communiques and cir-
(Continued on page 3)

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԼԻԲԱՆԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ

Լիբանանի մէջ 1975 Ապրիլին ծայր տուած քաղաքացիական պատերազմը աւելի սաստիկ կերպով բռնկեցաւ 1978 Հոկտեմբերին: Պորճ Համմուտի եւ այլ թաղերու հայաբնո՞ ղ բնակչութիւնը թիրախ դարձաւ անհաշի ունեւորներու եւ արձակազէններու խոյ գնդակներուն: Այս ունեւորներուն հետեւանքով բազմաթիւ Հայեր զոհ դարձան, Հայ բնակարաններ եւ վաճառատուներ քանդուեցան, մեր եկեղեցիներն ու դպրոցները անագին վնասի ենթարկուեցան: Այս բոլորին յաջորդեց անգործութիւնն ու կեանքի տնտեսական եւ այլ մարզերու կազմալուծումը: Կեանքի եւ նիւթի կորուստէն բացի, խնորոյ առարկայ դարձաւ նաեւ լիբանանահայութեան բարոյական կորուծը, երբ մութ ձեռքեր սկանահարեցին եղեռնի յիշատակին կանգնած եւ Հայ ժողովուրդի վերածնունդը մարմնաւորող Պիքֆայայի Ապրիլեան յուշարձանը:

Լիբանանահայութիւնը՝ սփռուած կարեւորագոյն ազգային-մշակութային կոտանք վտանգուած էր: Ծակատագրական այդ օրերուն պէտք էր համայն հայ ժողովուրդով ձեռք երկարել անոր, ի գին ամէն զոհողութեան փրկել զայն: Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսներ՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Խորէն Ա. եւ Աթոռակից Գարեգին Բ. իրենց շուրջ հաւաքելով Հայ Յարանուանութեանց եւ ազգային-քաղաքական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները ոգի ի բոյն լծուեցան աշխատանքի: Հեռագրեր ուղարկուեցան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Վեհափառ Հայրապետին եւ սփռուածահայութեան այլ կարեւոր կեդրոններուն: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հրաւերով 1978 Նոյեմբեր 9-12 օրերուն, Էջմիածնի մէջ խորհրդակցական հանդիպում մը ունեցան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եւ Կիլիկեան Աթոռի պատուիրակները, որոնց 11 Նոյեմբերի «Համատեղ Հաղորդագրութիւն»ը կոչ ուղղեց սփռուածահայութեան, միացեալ ուժերով զօրավիգ կանգնելու լիբանանահայութեան վերականգնումի գործին: Ամենայն Հայոց Հայրապետը՝ Վազգէն Ա. իր կարգին կոչ ուղղեց, որպէսզի համայն հայութիւնը անխտիր իր նպաստը եւ օժանդակութիւնը բերէ այս անչեւտաճգելի գործին: Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Խորէն Ա. ի եւ Գարեգին Բ. ի հովանաորութեամբ կազմուեցաւ «ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԳՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ» (COMARES): Ազգային Կեդրոնական մարմինը կազմուեցաւ մասնակցութեամբ՝ Հայ երեք յարանուանութիւններու, քաղաքական կուսակցութեանց, ազգային եւ բարեփրական հաստատութեանց ներկայացուցիչներուն:

Վեհափառ Հայրապետներու կոչերուն ընդառաջելով եւ ներշնչուելով համահայկական գերագոյն շահերու հրամայականէն, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Հիւսիսային Ամերիկայի եւ

շար էջ 3

Antelias, April 30, 1979

Ամթիլիսա 30 Ապրիլ 1979

His Grace
Bishop Mesrob Ashjian
Prelate
Prelacy of the Armenian Apostolic
Church of America
New York

Your Grace:

We would like to express our deepest gratitude to the Prelacy authorities, to the Committee for Aid to Lebanon and to all the faithful Armenians both in the United States and Canada, who, under the auspices of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, carried on the fund raising for Lebanon with efficiency and a spirit of dedication.

Once again you graciously manifested that the Christian faith and love, and the feelings of solidarity and positive consciousness are well preserved in your lives. These are times when the Lebanese Armenian community is in dire need of this kind of solidarity. Having grasped the importance of this Pan-Armenian spirit of cooperation, you reached out to your brethren at this time of need. The impressive and well organized Solidarity Day activities of February 4, 1979, by all communities under the auspices of the Eastern Prelacy, was a source of encouragement for the Lebanese Armenians.

Please convey our greetings and pastoral love to all the fund raising committees, to the generous donors and dedicated Armenians. Our heartfelt appreciation for their sacrificial offerings which played a significant role in the urgent rehabilitation process of the Lebanese Armenian community.

We pray to God almighty to strengthen you and flourish the ecclesiastical, cultural, educational and national life of your community through your devoted services.

Yours with fatherly love and blessings,

Prayerfully,

Karekin II
Co-Adjutor Catholicos

Khoren I
Catholicos of the
Great House of Cilicia

Գերաշնորհ
Տ. Մեսրոպ Եպիսկ. Աշճեան
Առաջնորդ Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի
Նիւ Եորք.

Գերշ. եւ Սիրելի Սրբազան,

Այսու հայրապետական մեր գրով սրտի պարտք կը զգանք մեր ջերմ շնորհակալութեան եւ բարձր գնահատանքի խօսքը ուղղելու Ձեզի, Թեմական իշխանութեանը, Լիբանանահայութեան Օժանդակութեան Հանգանակային Մարմինն եւ առհասարակ Տիրախնամ Թեմիդ համայն հաւատացեալ Հայ ժողովուրդեան, Միացեալ Նահանգաց եւ Քանադայի մէջ, այն անմիջական, արագ եւ նուիրեալ աշխատանքին համար զոր տարիք Լիբանանի մեր Հայ ժողովուրդի օգնութեան համար:

Դուք անգամ մը եւս պերճախօս կերպով փաստեցիք թէ քրիստոնէական հաւատքն ու սէրն եւ ազգային միութեան, ամբողջականութեան եւ նախանձախնդրութեան գիտակցութիւնն ու կամքը ստորջ կը մնան ձեր կեանքին մէջ: Եւ այս օրերուն Լիբանանահայութիւնը պէտքն ունի այդ հոգեկան եւ ազգային գօտեպնդումին: Դուք ըմբռնեցիք համահայկական տարողութիւն ունեցող այս պարտաւորութեան ստիպողականութիւնն ու նուիրականութիւնը եւ անմիջապէս ընդառաջեցիք մեր կոչերուն եւ Ձեր օժանդակութիւնը ընձեռեցիք Լիբանանահայութեան: Փետրուար 4-ին «ՄԻԱՄՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐ»ի այնքան տպաւորիչ կազմակերպումը Նիւ Եորքի եւ Թեմի այլ համայնքներու մէջ խրախոյսի առիթ հանդիսացաւ Լիբանանահայ ժողովուրդին համար:

Հանձնէք բոլոր հանգանակիչ մարմիններուն, բոլոր նուիրատուներուն եւ զոհաբերող ազգայիններուն փոխանցել մեր սիրտը ողջունել, խոր շնորհակալութիւններն ու սրտայից գնահատանքը իրենց այս նոր զոհողութեանց համար, որոնք ապահովարար իրենց դերը ունեցան Լիբանանահայութեան վերականգնումի հիմնական եւ կենսական գործին մէջ:

Ի խորոց սրտի կ'աղօթենք առ Ամենաբարին Աստուած որ Ձեզ զօրացնէ եւ նորանոր նուաճումներով եւ ծառայութիւններով ծաղկեցնէ Թեմիդ ազգային-եկեղեցական, կրթական-մշակութային կեանքը:

Մնամք հայրական սիրտը ողջունելու եւ օրհնութեամբ,

Աղօթարար

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.
Աթոռակից Կաթողիկոս

ԽՈՐԷՆ Ա.
Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

New Beginnings

The power, dynamism, and charisma of a leader are basic unifying forces in a community. His Holiness Karekin II's visit with the Armenian-American community in July, clearly reaffirmed our people's need for such direct contacts with their leaders—contacts which renew a spirit of purpose, brotherhood, and solidarity.

Visiting with some of our communities during his brief visit, His Holiness carried a message of hope and renewal, awakening the strength of a united conscience. On one occasion he said, "You have proved to all Armenians living in the Diaspora that anything related to Armenians in general is part of your blood, that you share the sufferings of your brothers and sisters wherever they are. You have manifested to all the world that Armenians in the U.S. are not doomed to perish."

Just as a growing child needs support and encouragement, so too, a community needs a rekindling of its energies and aspirations. A leader who vitalizes a community's goal, not only by presenting ideals, but by also presenting tangible realities, is the key to the future.

Wherever he went, His Holiness demonstrated that there is light at the end of our tunnel. Yet, the responsibility of kindling this light is ours as he explained: "I see signs of renewal, signs of recovery and consciousness. The movement of renewal has to be well-programmed and well-substantiated so that the renewal does not become a temporary process. You must take the initiative of training leaders to bring the young generation to positions of responsibility, to carry the torch."

Your Holiness, in welcoming you we presented you with the keys to the open road in this land of hope. Yet, you have graciously left us with a greater gift by giving us the keys to our new beginnings. We thank you deeply.

Prelacy Announcements

In memory of Neshan Najarian, Mrs. Arshaluse Najarian and Children, Marian, Michael, George and Neshan Jr., of Watertown, Massachusetts, have financially made possible the printing of this issue of OUTREACH. Our many thanks.

Anyone who knows the address or whereabouts of Mr. Manoug Kevorkian or his wife Yeghisapet, please inform the Prelacy. His relatives in Beirut, Miss Sossie Avedissian and family, wish to contact him urgently.

The following Armenian Day Schools within the Eastern Prelacy have reopened for the 1979-80 school year:

The A.R.S. Day School, 19300 Ford Rd., Dearborn, MI. Tel. (313) 336-8090.

St. Illuminator's Armenian Day School, 69-23 47th Avenue, Woodside, N.Y. Tel. (212) 478-4073.

Sourp Hagop Armenian School, 34-01 Olivar-Asselin, Montreal P.Q. Canada, Tel. (514) 331-9993.

Armenian School of New Jersey, 817 River Road, New Milford, N.J. Tel. (201) 265-9111.

H.O.M. Babayan Kindergarten and Vahan Kololian Elementarty Day School, 45 Hallcrown Place, City of North York, Willowdale, Canada, Tel. (416) 491-2675.

New World Outlook

Features Article on Karekin II

The June 1979 issue of "New World Outlook," a monthly magazine published by the United Methodist Church in New York City, features an article about His Holiness Karekin II, Catholicos-Coadjutor of the Great House of Cilicia.

The article is titled, "Karekin II: The Head of an Ancient Church in Lebanon," and was written by Dickinson Miller, who interviewed His Holiness in Antelias. This special issue of "New World Outlook" is devoted to the Middle East.

OUTREACH

Editor.....Hasmig Mergian
Editorial Consultant.....Iris Papazian

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, New York 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscripts will be considered for publication; please include a stamped, self-addressed return envelope. We reserve the right to edit articles in order to conform to space limitations. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, New York 10016.

գրեց՝ Արմեն Տոնյան

Բնական պայմաններու մէջ ոչ մէկ ազգի զաւակ իր մայրենի լեզուն բաղադրութեան պիտի դնէր այլ լեզուի հետ:

Բնական պայմաններու մէջ նույնիսկ սրբապետութեան պիտի համարուէր նման հարցադրում, որովհետեւ ազգային դիմագծութիւն կազմող ու պահպանող տոհմային ազգայններէն գլխաւորն է լեզուն: Լեզուն՝ իբր հոգեբանութիւն է լեզուն իբր հաղորդակցութեան միջոց:

Ուրեմն ուր որ ալ գտնուինք, ինչ որ ալ ըլլան մեզ կաշկանդող պայմանները, երբ կը փորձենք արտերկրեայ իրականութեան մէջ հայապահպանումը կազմակերպել, պարտաւոր ենք առաջին կարգի կարեւորութիւնը տալ մայրենի լեզուին:

Բոլորիս ծանօթ է, եւ բազմաթիւ առիթներով վերլուծած պատաստաբանութեամբ, Մ. Նահանգներու մէջ ողբերգի նահանջ մը արձանագարած է հայերէնը: Անգլերէնը՝ գործի աշխարհէն, դպրոցներէն, փողոցէն հետզհետէ սողոսկած է մեր ակունքներէն, մեր ժողովներէն, մեր տուններէն, մեր ընտանեկան թէ հաւաքական խրախմբանքներէն, հաւաքութիւններէն մերս, մինչեւ իսկ բարձրագոյն է մեր եկեղեցիներուն խորանները:

Բոլորս ալ լաւ գիտենք ինչու՞ է ինչպէս եղաւ այս նահանջը: Այս ուղղութեամբ հայ մասնուր բազմիցս թեր ու դէմ տեսակետներ ներկայացուցած եւ բանավեճը ասարտած ըլլալ չի թոյլիր: Մ. Նահանգներու տեղական իրաւաստուկ պայմաններուն մօտէն ոչ ծանօթ եղող Մերձ. Արեւելքի տղաքը՝ հայ լեզուն կը հոշակեն հաշկանութեան դրօշ եւ կը մերժեն հայ նկատելի հայ գիր ու գրականութենէն, հայ լեզուն խզուած հայրենակիցները, մինչեւ իսկ ապարդիւն կը նկատեն անոնց տարած հայապահպանման անհամար ճիգերը:

Միս կողմէն, ամերիկեան պայմանները մօտէն ուսումնասիրած եւ անոնց մէջ ապրած, գործած, առաջին օրը իրենց կարգին բողոքած, պտոթկումներով երեւոյթները դատաւարտած մտաորակները ենթարկուելով կեանքի հրամայականներուն, նահանջողականութենէն աւելի կը փորձեն կացութիւնը ասարկալակաճորէն քննել եւ կարելի կը նկատեն բազմամշակութեան այս ընկերութեան մէջ եկեղեցոյ, միութիւններու, կուսակցութիւններու ճամբով եւ նույնիսկ առանց հայերէն լեզուի պարտադիր ծանօթութեամբ, հայեցի ոգիով, պատրաստակամութեամբ եւ նուիրումով պահպանել հայեցիութիւնը Այս տեսակետը պաշտպանողները աւելի առաջ երթալով՝ ամերիկեան սերունդը աւելի իրաւ հայ կը նկատեն քան ակամայ եւ բնական պայմաններու բերումով անճիգ հայերէն խօսողները:

Պիտի չուզենք այս առթիւ կողմերուն միջեւ արծարծուած տեսակետները քննել եւ մեր եզրակացութիւնը արձանագրել, բայց մեր բուն միութիւն անցնելէ առաջ, մենք մեզի չենք արտօնել այստեղ չարձանագրել, որ ընդունելով հանդերձ զօրեղ գոյութիւնը անգլիախօս եւ հայութեան կառչած սերունդներու հոգիներուն մէջ հայեցի գագաթնի եւ հպարտութեան անմար կրակին, կը յայտնենք մեր կարգին, որ ընդունանք եւ հայ դատի, հայեցիութեան պահպանման եւ ազգային դատարարական մեր ճիգերը, պրկուած վազքն ու անհամար գրհողութիւնները, եթէ Մերոպեան լեզուն պիտի չդառնայ մեր գերագոյն ձգտումը, մեր վախճանական նպատակը:

Միսլ է դատաւարտել հայերէնին անծանօթ, բայց հայ ոգիով ջրղեղուած ամերիկահայ սերունդները, որովհետեւ անոնց մեղքը մեր վզին կը ծանրանայ, որովհետեւ հայ դպրոցներու չզոյլութեան պատճառով անոնք մնացած են գրկուած հայ ազգի ցեղային տասնմանատկութիւնները մեր լեզուով ստանալու վայելքէն: Զենք դատաւարտել, պայմանաւ որ անոնք ընդունին հայ լեզուին անհրաժեշտութիւնը, փնտռեն, փափաք յայտնեն սրովելու եւ իրենց զաւակներուն սրովեցնելու նախանձախնդրութիւնը ցոյց տան:

Բայց կը դատաւարտենք ամերիկահայ կեանքին նոր եկած մեր այն հայրենակիցները, որոնց անգլերէնը շատ աւելի տկար ըլլալով հանդերձ իրենց մայրենի լեզուն՝ զարմանալի կերպով կ'իյնան միս ծայրալեզուութեան մէջ:

Այս տողերուն տուն տուող պատճառները այս ուղղութեամբ նշմարուած ուրախ եւ տխուր երեւոյթներն են:

Ներկայ կ'ըլլանք ժողովի մը, ուր ազգային կարեւոր օրակարգի շուրջ բուն բանավեճ մը ծայր տուած է: Յուզում ու վրդովում կայ բոլորին աչքերուն մէջ: Կը խօսին անկեղծօրէն, ամէն մէկ ներկայ իր առաջարկը աւելի օգտակար կը նկատէ. հաշկան անհանդուրժողականութիւն մը կը տիրապետէ ծանրացած այս մթնոլորտին. կը բողոքեն, կը հակահարեան: Ուրախութիւնը այն է որ մեծ մասը հայերէնով կ'արտայայտուին: Ժողովի նախագահն է Ամերիկա ծնած իր ամբողջ կեանքը այս ափերուն անցուցած պատուական հայ մը, որ թէեւ դժուարութեամբ՝ բայց ակներեւ հպարտութեամբ եւ օրհնակելի վճռակամութեամբ կ'ուզէ մի միայն հայերէն խօսիլ:

Կողքիս նստած է երիտասարդ իրաւաբան մը, միայն մէկ տարի է, որ սկսած է հաշկան կեանքին իր մասնակցութիւնը բերել: Մինչեւ վաթսունամեակի ցնցիչ սոսնակատարութիւններ ինք եւ ծնողները արդէն իրենց

կապերը խզած էին հայ իրականութեան հետ եւ անի՞ Շանթ՝ հայերէն կը խօսէր, աւելի ճիշդ պիտի ըլլայ ըսել կը փորձէր հայերէն խօսիլ: Կը պարտադրէր ինքն իրեն: Ուխտ ըրած էր Ապրիլ 24 քայլարշաւի ընթացքին հաշկան միջավայրի մէջ միայն հայերէն խօսիլ: Կը կմկմար, կանգ կ'առնէր, բառարանային իր ծանօթութիւնները կը վերահաստատէր եւ կը խօսէր, հայերէն կը խօսէր:

Ժողովը կը շարունակուէր: Զայներ, ելոյթներ, խրատախոս երեւոյթներ, բայց անա կը անքին ներկայները: Խօսք կ'առնէ Մերձ. Արեւելքէն եկած հայրենակից մը: Քառասունհինգի սահմաններուն մէջ երիտասարդ մը, որ միայն տասնհինգ տարի է ի վեր այս ափերուն կը գտնուի: Հաշկան երկրորդական վարժարան ասարտած է, միութեանակա որոշ փորձառութեամբ օժտուած, տարիներով հաշկան երգչախումբերու մէջ երգած, անհասակ, կանգնած կը լամառի խօսիլ մի միայն անգլերէն: Անգլերէնով կը պատասխանէ ամէն կողմէն իրեն ուղղուած հայերէն հարցումներուն. . . եւ համեմատաբար տկար անգլերէնով:

Իժապատար օրերու հետ լանախակի կը դառնան նման տխուր երեւոյթներ: Որքան գնահատելի ճիգ ու հայապահպանման մէջ ինքնագերազանցում կայ ամերիկեան նոր սերունդին մօտ հայերէն սրովելու, նույնքան եւ նոր պայմաններուն յարմարելու, նոր արժէքները արագ եղանակով ընկալելու չտեսութիւնը նշմարելի է նոր հասնող մեր հայրենակիցներուն մօտ:

Հինգերորդ տարին ասարտած չէր հալէպէն ժամանած այս ընտանիքը, որուն հայրը իր ամբողջ պատանեկութիւնն ու երիտասարդութիւնը անցուցած սկոտլանդներու մէջ. . . այժմ անգլերէն կը խօսի իր տասնը-վեց եւ տասներկու տարեկան աղջկաներուն հետ:

Միջոց է ուրեմն ամերիկեան հայուն մեղադրանքը՝ ուղղուած եկուորներուն, որոնք կարճ ժամանակաշրջանի մը ընթացքին կը վարակուին այն «հիւանդութիւններ»-էն, որոնց դէմ այնքան բուն կը պայքարելիս առաջին օրերուն:

Հայերէն թէ անգլերէն:

Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս հարցումին պատասխանը տասը տարի ետք:

Մենք պիտի ըլլանք վճռողը. եւ այսօրուց սկսեալ: Մենք՝ մեր ծրագրուած գործունէութեամբ:

Մենք մեզ չխաբենք:

Իրապաշտ ենք ըմբռնելու համար Մ. Նահանգներ հաստատուի ուզող մեր հայրենակիցներուն տնտեսական մտահոգութիւնները, բայց Ամերիկայի մէջ՝ հիւսկանին հաշկանութիւնը վերելքին համար. հայեցի մեր շորս դին ու այս երկրին մէջ գոյութիւն ունեցող նաեւ բազմաթիւ ուրախ երեւոյթներն դաս առնել գիտնանք:

Ամերիկայի մէջ լուռ, բայց ժրպշան աշխատանքներով իրենք զիրենք կազմակերպող եւ իրենց զաւակներուն մայրենի լեզուն սրովեցնող համայնքներէն օրհնակ առնենք:

The International Year of the Child

In 1976, the United Nations' General Assembly declared 1979 as the International Year of the Child since it would be the 20th anniversary of the Declaration of the Rights of the Child. Throughout the year many activities, in all corners of the world, will focus attention on the human rights of children. The Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, during its National Representative Assembly held in May, 1979, has avowed its support of and participation in the International Year of the Child.

Among the planned activities of the Prelacy's IYC Committee, there will be two art contests for our children: 1) a 1980 Calendar contest, and 2) a Christmas Seal Contest. Calendar art should reflect different activities of the Armenian child around the world; while for the Christmas Seals, the theme is the Christmas spirit of peace, joy, and good will among all. The rules for both contests are as follows:

1. Two dimensional: 8 1/2" x 11" minimum to 18" x 24" maximum. For Christmas Seals one size only: 8 1/2" x 11".
  2. All media accepted (crayon, paint, magic marker, pen and ink, collage, charcoal, colored pencils, etc.)
  3. Name, age, city and state of artist to be written on the back of art work.
  4. All children up to and including 14 will be eligible to take part.
  5. Deadline for receiving the art work will be October 10th, 1979, all entries should be postmarked October 6th, the latest.
- All artwork material should be directed to: Art Contest Committee, IYC Committee, Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th St., New York, N.Y. 10016.

The Art Contest Committee will select from the entries the winning pictures for the Calendar and designs for the Seals, which will be ready for sale for Christmas and New Year. All entries shall become the sole property of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America and shall not be returned to the individual contestant. Submission of an entry, grants to the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, without cost, the exclusive right and license to exhibit, copyright, print, copy, reproduce and distribute either gratuitously or for sale, publicly or privately, any original artwork or reproduction or copy of artwork submitted by a contestant.

Under the auspices of the Eastern and Western Prelacies of the Armenian Apostolic Church of America

Jubilee Concert

Honoring the Musical Career of Rouben Grigorian

Composer — Conductor SUNDAY, OCTOBER 28, 1979 - 3 p.m.

CHRIST CHURCH

520 Park Ave. at 60th St., New York City

D.C., MARYLAND, VIRGINIA (con't.)**\$500**Dr. & Mrs. G. Jarandeh
Dr. & Mrs. Jerar Neshanian
Mr. & Mrs. Onnik Petrossian**\$400**Mrs. Nvart, Margaret & Gourgen
Assatourian**\$250**Mr. George Kazigian
Dr. & Mrs. Haig Kaftarian
Mr. & Mrs. Zareh Balian**\$200**Mr. & Mrs. Edward H Dombalagian
Mr. Gerardo M. Dikranian
Mr. & Mrs. Papken Pakehanian
Mr. & Mrs. Tavit G. Arabian**\$157**

A.R.F. "VREJ" Richmond Chapter

\$150

A.R.F. Wash., D.C.-Seboud Committee

\$100 Mr. & Mrs. Art Kholanian
Mr. & Mrs. Avedis MiranianMr. & Mrs. George Najarian
Mr. & Mrs. Leon Miranian
Mr. & Mrs. Leon Palian.Mr. & Mrs. Vartez Banerian
Mrs. Ashken Shamigian
Mr. & Mrs. H ChamounMr. & Mrs. Ivan Luka
Mr. & Mrs. Kay Tamzarian
Mr. & Mrs. Richard WainwrightMr. & Mrs. Sarkis Kouchakdjian
Mr. & Mrs. Victor H. Serunian
Mr. Arsen S. SayanMr. & Mrs. George Derderian
Mr. & Mrs. Krikor Khatcheressian
Mr. Michael AhmajanR.F. McAllister
Mr. Vahan Payaslian
Mr. Vartan AnoshianLevon Stepanian
Nick Baronian
Rev. F. Sahag Vertanessian**\$75**
Mr. & Mrs. Vatchik Magarian
Murad Kerneklian, D.D.S.**\$50**
Mr. Antranig Shamigian
Arnold H. & Celecia J. DadianMr. & Mrs. Hamo Khatchadourian
Mr. & Mrs. Hrant Jamgochian
Mr. Onnig MutafianWashington Sevan Jr., A.Y.F.
S.M. Carapetian
Mr. Diran JakmakdjianMr. & Mrs. Martin Surabian
Mr. & Mrs. Vahan Oradzian
Gary A. DevletianMr. & Mrs. Harry Marsoubian
Mr. & Mrs. Vahan Ghazarian
Mr. Karnig TavitianMr. Ara Melkonian
Mr. & Mrs. Haig Pakhchianian
Mrs. Heghoush ShegerianMr. & Mrs. Hrair Pakhchianian
Mr. & Mrs. Stephan Tossounian
Mr. & Mrs. Sahag DardarianMr. Armen Carapetian
Elise Dombalagian
Mr. & Mrs. Albert KassabianMr. & Mrs. Antranig Stepanian
Mr. George Zabanian
Ms. Jeannette AlemlanAndranik L. Tramblian
Sarkis S. Kasbarian
Hazbig D. GarabedianMr. Bedros Bandazian
Mr. Edward D. Martirosian, M.D.
Ernest H. DervishianDr. George Kevorkian
Mr. & Mrs. Khoren Bandazian**\$45**
B. Okhones**\$40**
Mr. & Mrs. Krikor Kaladjian**\$35**
Anonymous**\$30**
Mr. & Mrs. Sarkis Tahmasebi
Mr. & Mrs. Leon Bezdikian**\$25**
Mr. Berj Shamigian
Judith Hagopian
Karnig DavitianFarouhi Caroghlianian
Mr. & Mrs. Ara B. Sahagian
Mr. & Mrs. Armen B. LoosarianMr. & Mrs. Artin Sabounji
Mr. Armenak Boyadjian
Mr. & Mrs. David TavitianDicran Krikor Sekerian
Markar J. Dombalagian
Mekerdjian FamilyNartouhi Aylaian & Anna Azhderian
Mrs. Sita Kurkjian Smith
B. K. EkmekdjianHarry Marenian
George Minassian
Mr. & Mrs. Hovanes ZabunianJ. S. Paul
Mr. & Mrs. John Margosian
Vartanoush KaribianMr. & Mrs. Vereje Najarian
Charles Dedejan
George B. ParseghianJohn Mason, Jr.
Mr. Sarkis Ghazarian
\$20 Victoria Kirazian
Helen Najarian & Sossie Manougian
Cynthia C. WedelMr. & Mrs. Robert Ohanessian
Armen P. Melikian
Peter Sarafian**\$15**
Mary Papazian
Sirvart SabounjianMr. & Mrs. Sempad S. Pinedjian
\$10
Mrs. Dove KarekinMr. Artin Artarian
Mr. & Mrs. George & Ophik Nazarian
Fortunee KurkjianMary Derderian
Nora & Maro Vertanessian
Robert L. & Liza A. ShippMiss Rose Najarian
Siran & Shabouh Kefelian
Mr. Stepan Mesrobian**D.C., MARYLAND, VIRGINIA (con't.)****\$10**Florence Vartanian
Martin & Carolyn Taschdjian
Mrs. S.M. KnightMr. Henry E. Anmahian
Mrs. Herman Toro
Mr. & Mrs. N. BerberianMiss Paris Dedejan
\$5
Margo E. Stowe

Ara B. Sahagian

DELAWARE**\$25**

Mr. Peter Avakian

FLORIDA**\$235**

Edward Panosian

\$150
Mr. & Mrs. Dadian & Miss Taline Dadian**\$100**
Asadoor Barsamian

Mr. & Mrs. Mihran Shishmanian

\$50
Mr. Henry Kudian

Mr. Nazart Barsamian

\$30
Mr. Leon Kouyoumdjian**\$25**
Mr. Albert NajarianDorothy A. Poladian
Mr. George BagdasarainMarni H. Pilafian, Esq.
William C. Boyajian**\$20**
Mrs. John A. HintlianSusan Bohigian
Zaven Rustigian**\$15**
K. Bchakjian

Mr. & Mrs. Levon Gabrielian

\$10
A. D. BabayanJack M. Travis
Mr. & Mrs. Jiritlian

Marjo Travis

\$5
Mr. & Mrs. B. Sahagian

Dr. & Mrs. S. Oundjian

IDAHO**\$5**
Armine Hartman**ILLINOIS****\$1,000**
K. L. HussissianMr. & Mrs. Dikran Der Ghazarian
Dr. & Mrs. Raffi Hovanessian**\$700**
Anonymous**\$313**
Plate Collections, Chicago**\$300**
Kirken Babayan

Dr. & Mrs. Varoujan Chalian

\$200
AnonymousRev. & Mrs. Sarkis Andreassian
Yeretian Medical Corp.

Juliette Kevorkian

\$150
Mr. & Mrs. Gerasim Warutian**\$130**
Granite City, Community Collections**\$113.57**
Ladies Guild, AASAC of Chicago**\$100**
Mr. & Mrs. Antranig AppelianMr. & Mrs. Ara Killian
Dr. & Mrs. Ara YeretianArm. Relief Society, Chicago
Arm. Youth Fed., ChicagoMr. Ashod Mardirosian
Mr. & Mrs. Bedros Boghosian & FamilyMr. & Mrs. Boghos Torossian
Mr. & Mrs. Charles MarabianianMr. & Mrs. Hovsep Nigoghossian
Mr. & Mrs. Hratch O. DoumanianMr. & Mrs. Jack Leblebajian
Mr. & Mrs. Joseph K. SemerjianMr. & Mrs. Manoug Ghazarian
Mr. Mardiros TerzianMr. & Mrs. Nahabed Warutian
Mr. & Mrs. Norig MardoianMr. & Mrs. Nazaret Aladjadjan
Mr. & Mrs. Ohannes KouzkhounianMr. & Mrs. Onnig Khatcherian
Mr. & Mrs. Ruben Der HovanessianMr. & Mrs. Simon Terzian
Mr. & Mrs. Vartkes BoyadjianMr. Yervant Alexanian
Mr. & Mrs. John KrikorianMr. & Mrs. Dikran & Mr. & Mrs.
Boghos KhatchadourianWasil Saribekian
Paul KhatchadourianMr. Leo A. Agsanian
Mr. Edward L. TellalianMr. Karnig A. Demirdjian
Mr. & Mrs. Theodore Loshkajian**\$99**
Mr. Aram Marabian**\$85**
Mr. Harry Hagopian**\$50**
Mrs. Alice Peltekian & SonMr. & Mrs. Andranik Ovasapian
Mrs. Annaguel BoyadjianMr. Ara Boyadjian
Astrid NigohossianDikran & Yeredek Rostomian
Mr. & Mrs. Dikran H. SoulakianMr. & Mrs. Garbis Aladjadjan
H. AvanessianMr. & Mrs. Haroutiun Torossian
Mr. Harry SeraydarianMrs. Hazel Barsamian
Mr. & Mrs. Hovsep NersessianMr. & Mrs. Jacques Balian
Mr. & Mrs. Joseph Guedikian.Mr. Khoren Movsesian
Mr. & Mrs. L. MishmeshianMr. & Mrs. Manoug Boyadjian
Mrs. Margaret GaragossianMr. & Mrs. Missak Kelekian
Mr. & Mrs. Sarkis ArterianMr. & Mrs. Siragan Kerkonian
Miss Varsenig BoyadjianMr. & Mrs. Vasgen Aivazian
Mr. & Mrs. Vrej Amerazian**ILLINOIS (continued)****\$50**Mr. & Mrs. Zaven Akmajian
Mr. & Mrs. Garabed Krikorian
Mrs. Pyladzo Pridjian**\$40**
Mr. Haig Oganessian**\$30**
Mr. & Mrs. Joseph HagopianMartha Norvartian
Mrs. Rose Markarian

Mr. & Mrs. A. Meneshian

\$25
Miss Anoush WarutianMr. & Mrs. Antranig Brodjian
Miss Arpi SinanianMr. & Mrs. Bedros Alexanian
Mr. & Mrs. Boghos KasabianMr. Harry Torosian
Mr. Jacques NighosianLernig Layek
Mr. & Mrs. Melkon AntaramianMr. & Mrs. Nazaret Atchabahian
Mr. & Mrs. Nerses ChitjianMr. & Mrs. Nick K. Khadiwale
Mr. Norair J. JajanianNou-Bar Meat Co.
Mr. & Mrs. Ohan KachikianMrs. Rose Atamian
Mr. Sarkis DakarianMr. & Mrs. Simon Mkrttschian
Mr. & Mrs. Souren OganessianMr. & Mrs. Vartkes Sinanian
Mrs. Zarouhie SarrafianMr. & Mrs. Khoren L. Hussissian
Archie A. KalajianAnna M. Boghossian
John Nishan TarpinianA.Y.F. Ararat Chapter, Waukegan
Elizabeth MangoianMchitar & Rose M. Harutunian
Mitchell A. Mekaelian, DDSMr. & Mrs. Avedis Kaprelian
Mr. & Mrs. Krikor Mouradian**\$20**
Mrs. Armenouhi KassardjianMr. & Mrs. Dikran Simonian
Mr. & Mrs. Edward A. SirabianMr. & Mrs. Garabed Hovsepian
Mr. & Mrs. Hagop AkmakjianMr. & Mrs. Hovaness Minassian
Mrs. Lousaper ArtarianMr. & Mrs. Mgerditch Derderian
Mr. Shant BoyadjianMr. Henry Moughamian
Mr. & Mrs. Hagop Ohanesian

Mr. & Mrs. Benjamin Koloian

\$15
Mrs. Anna KarapetianMrs. Anoush Leblebajian
Karl MillerMr. & Mrs. Nishan Fermanian
Mr. & Mrs. Peter StathopoulosMr. & Mrs. Vartan Kalajian
Victoria Ghazarian**\$10**
Mrs. Adele KazarianMrs. Bayzar Banklian
Mrs. Filor HagopianMr. & Mrs. Krikor Mikaelian
Mrs. Mary AlexanianMiss Seta Hovsepian
Mr. Shirag HovsepianMr. & Mrs. Albert Pounian
Mr. & Mrs. Hagop Der HagopianMr. Jack M. Zadigian
Kenneth & Elizabeth Zadigian

Mr. & Mrs. Krikor Ohanessian

\$5
AnonymousBetty E. Antonian
Elizabeth ZakoianMrs. Haiganoush Ohanesian
Mr. Mardiros BorsikianMrs. Marta Noranjo
Siran IsbernerMrs. Virginia La Crosse
Mrs. Margaret Maynard**\$2**
Anonymous**INDIANA****\$5,000**
Zohrab Tazian**\$4,000**
Anonymous**\$1000**
Vigen Babayan**\$100**
Mr. & Mrs. Edward Arakelian

Mr. Sarkis Esmerian

\$50
Mr. Benj. P. YezageljianMr. and Mrs. E. Shahnasarian
Mr. Berj Antreassian, M.D.**\$25**
Elaine S. Minassian

Rosanne Bonjoukian

\$20
H.O. Doumanian**\$10**
Alexander Arzumian**IOWA****\$500**
Garo A. Chalian, M.D.**KANSAS****\$25**
Zaven G. Hatutian**MASSACHUSETTS****\$3,000**
The Union of Armenians of Aintab
in America, Inc.**\$2400**
St. Gregory Church, North Andover**MASSACHUSETTS (continued)****\$2,000**
Ardashes C. Arakelian**\$1,580**
St. Asdvadzadzin Parish, Whitinsville**\$1,314.79**
Hamazkaine Armenian Cultural
Association of Boston**\$1,000**
Dr. & Mrs. John ManuelianMr. Leo Avigian
Mr. Vahan Terchoonian**\$895**
St. Stephen's Armenian Apostolic
Church, Watertown**\$775**
Homentmen, Boston**\$578**
Armenian Holy Trinity Church,
Worcester**\$500**
Mr. Varant Hagopian, M.D.
A.R.S. Siranoosh Chapter, Watertown

Mr. & Mrs. C. Azizian

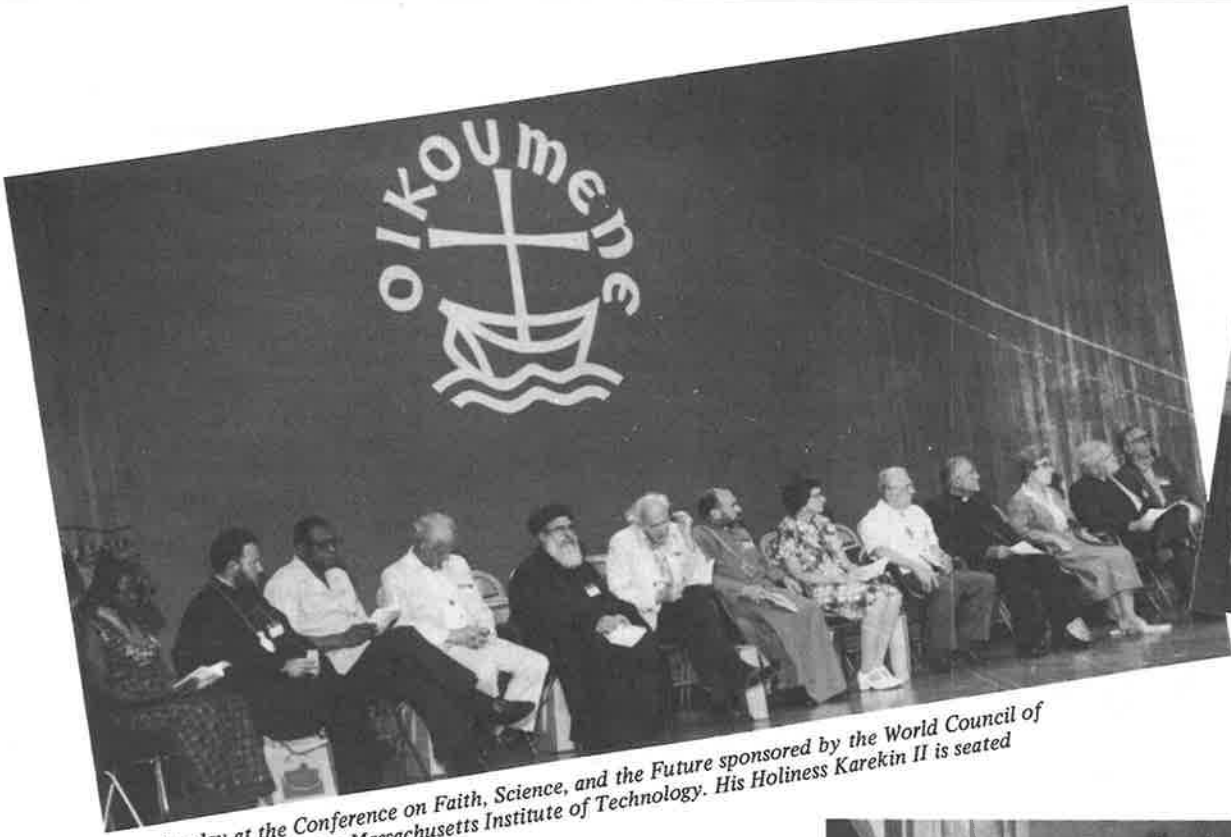
\$300
Iranian Armenian Society of
Greater Boston

Papken, Anahid, Armenne Kechichian

\$200
Mrs. Loosin ShapasianMr. & Mrs. Ara Aykaian
Mr. & Mrs. Aram KassabianMr. & Mrs. Antranig Donoian
Mary A. OnanianMr. & Mrs. Kevork Hazerjian
Mr. & Mrs. Diran BarigianMr. & Mrs. C. Kambarian
Mr. & Mrs. Barkev Kaligian

Mr. & Mrs. Vasken Toomajanian

\$166
Plaza Men's Store,
Nersessian-Guzelian**\$124**
St. Gregory Church, Indian Orchard**\$110**
Mrs. Armenoohi ShirvanianMr. & Mrs. Papken Hachigian
Mr. & Mrs. Khazaros and Mr. &
Mrs. Ohannes Muradian**\$100**
Azniv Charkhodian & FamilyAlice Margosian
Mansfield Paper CompanyMr. & Mrs. Richard D. Garibian
Mr. & Mrs. Ardashes AykanianMr. & Mrs. John Vartanian
Mr. & Mrs. Sarkis GaribianMr. & Mrs. Nahabed Charkoudian
Mr. & Mrs. Harry CharkoudianOnnig & Margaret Soukiasian
Mr. Levon G. GarabedianMr. Bedros H. Kouyoumdjian
Victoria & Souren Jr. JaffarianArmenian Apostolic Holy Trinity
Church, WorcesterVarujan & Nancy Asbedian
Mr. Kevork BalekdjianJames Fantazian, O.D.
Armenian Relief Society, SpringfieldWomen's Auxiliary, St. Gregory
Church, Indian OrchardWomen's Auxiliary, St. Gregory
Church, Indian OrchardMr. Mardiros Goshgarian
Mr. Aris ChakarianMrs. Sarah Karamanian
Mr. Byron SharbetianGladys Kasparian
Mr. & Mrs. Vasken HachikianMr. & Mrs. Sarkis M. Chutchian
Mr. & Mrs. Alexander PuzantianMs. Diana Der Hovanessian
Mrs. Mariam Der HovanessianMr. Manoug Babikian
Mr. & Mrs. Leo SarkissianRev. & Mrs. Torkom Hagopian
Mr. Leon BablousianMr. & Mrs. John M. Hajian
Dr. Lester Brackley, ShoreOptometric Association
Ardzive MoushigianGarnik Badalian
Raffi ZargarianMr. & Mrs. Carnig Terzian
V. AzablarMr. & Mrs. Ara Demurjian
Mr. Hachadour HamparianMrs. O. Fantazian
Gertrude NahigianMr. Berge Tatian
Mr. Mesrop J. SarajianMr. & Mrs. Vahan Karlian
A.R.S. Suburban Boston, JavoMr. Fred Margosian
Mr. & Mrs. Charles SahagianMrs. Sarah Vartanian
Mr. Khoren Karaian

Opening day at the Conference on Faith, Science, and the Future sponsored by the World Council of Churches and held at the Massachusetts Institute of Technology. His Holiness Karekin II is seated seventh from left.

Welcoming reception in Providence, Rhode Island.

Talin Balikjian presents Vehapar flowers of welcome at Newark Airport.

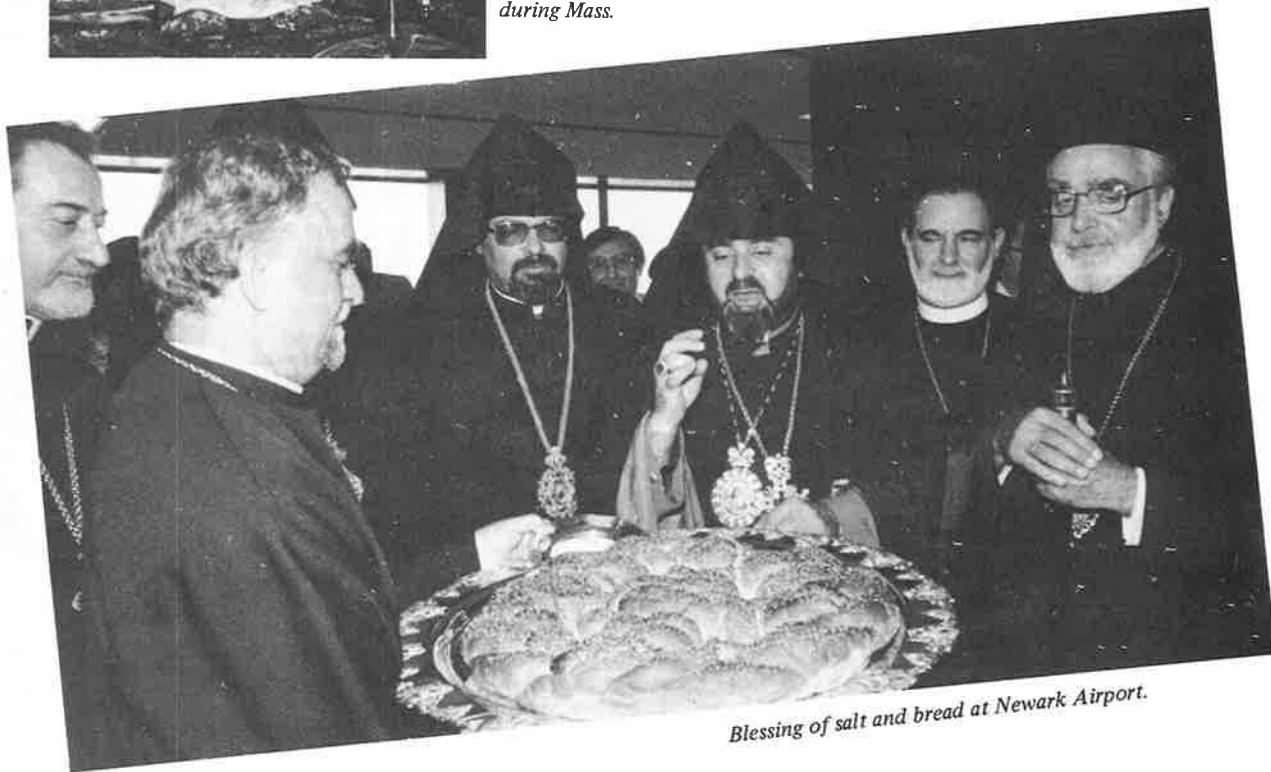
His Holiness delivers sermon during Mass.

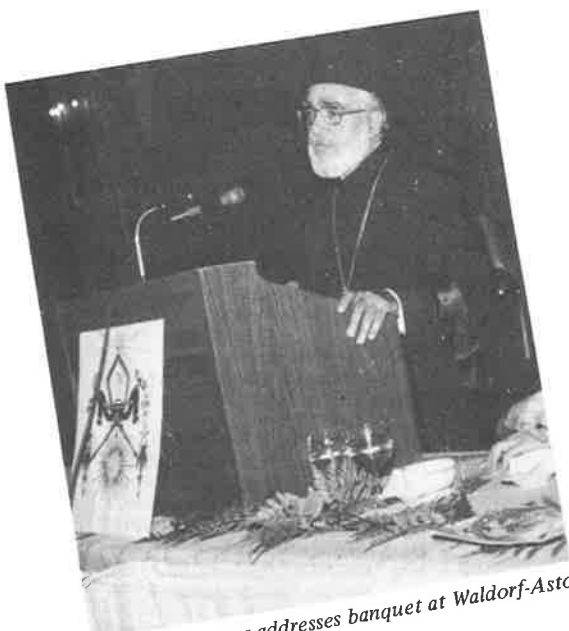
Bishop Ashjian presents Vehapar with a new Pontifical Staff-- a gift from the community, made possible through the generosity of Hasmig and Vahagn Hovnanian.

Terence Cardinal Cooke presents a medallion commemorating the 100th anniversary of St. Patrick's Cathedral to His Holiness.

Blessing of salt and bread at Newark Airport.

Archbishop Iakavos addresses banquet at Waldorf-Astoria.

A large crowd gathers in front of St. Illuminator's Cathedral in New York following Pontifical Mass.

Khachverats or the Exaltation of the Holy Cross

by Rev. Gorun Shirikian

Every year, khachverats, or the Exaltation of the Holy Cross, is celebrated in the Armenian Apostolic Church on the nearest Sunday to September 15th. Khachverats is one of our Church's five *Daghavars* or major holidays consisting of the following festivals: Christmas (Dzunoot); Easter (Zadeeg); Transfiguration (Ailagerbootiun or Vartavar); Assumption (Asdvadzadzeen) and Exaltation of the Holy Cross (Khachverats). Each of these holidays has a close relationship to the life and the saving work of our Lord, Jesus Christ.

As we know from the history of the Christian Church from the earlier centuries, the Cross became a venerated object among the Christians, being accepted as an instrument which led toward the salvation of all mankind because of Jesus' vicarious death on the Cross. Therefore, it is not amazing that the Armenians, as other Christian churches, venerate the Cross as a symbol of salvation and eternal life. Jesus Himself had said, "Those who take their cross and follow me will inherit the eternal life." There are numerous events of the Exaltation of the Holy Cross. Let us now explore both the historical and religious connotations of this Holy Day of Khachverats.

Khachverats is one of the oldest festivals dedicated to the Exaltation of the Holy Cross. The first event is connected with a tradition which relates that the first Patriarch of Jerusalem, James, brother of Jesus Christ, elevated the Holy Cross during a religious ceremony chanting the hymn called "Khachee Koh Kirsdos Yergeer Bakanemk," which means, "To Your Cross We Bow," thus accepting the cross as a symbol of salvation and thereby an object of utmost veneration. James was later martyred in Jerusalem, and upon his grave stands the enormous Armenian monastery of St. James comprising one-sixth of the entire city of Jerusalem.

The second event is designated to commemorate the recapturing of the Holy Cross from the Persians. King Khosrov of Persia, while waging a war against the Byzantine Empire, occupied Jerusalem in 610 A.D. The Persians pillaged the ancient monasteries and holy places of Jerusalem and surrounding areas. They also captured the Holy Cross which was placed in the Cathedral of the Holy Sepulcher by St. Helena the mother of Emperor Constantine, in the fourth century A.D. (see *Kud Khach* or *The Discovery of the Holy Cross*). After almost two decades of captivity of the Holy Cross, the Byzantine Emperor Heraclitus called on the help of all Christians in his empire and surrounding countries in order to recapture the Holy Cross from the Persians. King Khosrov of Persia resisted the Byzantines violently. The Byzantines, reinforced by Armenian troops under the leadership of Mejej Kunoonce, battled the Persians on several occasions. But the Persians still persisted in defending their country until Khosrov, King of Persia, was assassinated by his own son, Cavad Sheero. Upon Khosrov's death, the Persians surrendered in 627 A.D. and agreed

to return all the valuable relics and wealth captured in Jerusalem, including the Holy Cross.

The joy of the entire Christendom was overwhelming. The Holy Cross was brought back upon the shoulders of the Christian officers passing through Armenia. Throughout the entire journey, the Holy Cross was greeted and venerated everywhere by the pious Christian population of Armenia and Asia Minor. Later, the Cross was shipped to Jerusalem to be instituted in its old place in the Cathedral of the Holy Sepulcher.

This event is celebrated by our church with a special service. A veiled cross, ornamented by beautiful flowers and *Rehan* is carried through the church by priests, deacons, acolytes, servers, and the choir in a procession. Stopping at the middle of the church, the priest(s) will bless the four corners of the world asking God's blessings and bounties for the prosperity of the Armenian Church and country, for Christian nations overall, and for fruitfulness of the land and all the holy places and their inhabitants.

The Feast of the Holy Cross has generated from these two events. It is called the Exaltation of the Holy Cross because in both instances the Elevation (Exaltation) of the Holy Cross is the central aspect of the feast. By its elevation, the Christians witness its saving power and derive from the Holy Cross the necessary strength and the healing power as our ancestors did. Thus, we read in the Gospel of St. John 3:14-15, "And as Moses lifted up the serpent in the wilderness, even so must the Son of Man (Jesus) be lifted up. And whosoever believeth in him should not perish, but have eternal life." What does St. John mean by this comment? Jesus descended from heaven to bring salvation (participation in God's life) by being lifted up on the Cross. And therefore whosoever is smitten by the evil, will regain his spiritual health and find a new way in his life leading to atonement and salvation. (Read the story of Moses' serpent, Num. 21:5-9). The message of the Exaltation or Elevation of the Holy Cross is as relevant to our time as it was during the time of Moses and Emperor Heraclitus, since we still complain about God's orders and disobey His Commandments.

How can we free ourselves from the snares of Satan? This question often times remains unanswered in our weak souls. Our forefathers found the answer by looking to the Holy Cross upon which Jesus shed His blood for our salvation. If our intention is sincere and our decision is derived from our faith in God and His only begotten Son, Jesus Christ, we will benefit by looking to the Holy Cross as the Israelites did by looking to the bronze serpent.

Soon another year will pass before you examine thoroughly this lesson again. Would you be able to say next year that you are much stronger and healthier both spiritually and morally than the previous year? If your answer is yes, look forward to another Khachverats. Surely, then, every minute, hour, day, week, and year you will become stronger and healthier as an adopted child of God.

Investors of the Great Investor

by Rev. Dr. Vahan H. Tootikian

Life is an investment and we all are investors. When we think of this investment, a few observations and facts become clear.

First, in life's investment God is the Greatest Investor. All we are and all we have, all we hope to be and have is His. To the question, "Whose world is this?" our first and immediate answer often is, "This is our world!" And in a sense, this is true. But essentially, this is God's world. The Psalmist rightly claims, "The earth is the Lord's and the fullness thereof." What we are and have is ultimately God's investment. The Parable of the Owner of the Vineyard is an allegorical account of God's investment. In the parable He is the vineyard owner, who leaves the vineyard to us, His caretakers. When the time of the harvest comes He sends His messengers—the prophets. He sends them again—and again. When they are thrown out—out of His immeasurable love, God makes His greatest investment—He sends His Son to redeem His creation. Speaking of this investment, our Lord said, "God so loved the world that He gave His only begotten Son. . . . I came that you may have eternal life." Yes, God is the Greatest Investor.

Second, we all are investors too, with a difference that we are stewards and trustees of the Great Investor. God is the ultimate and sovereign owner of all life and substance, and we are but stewards and trustees of His bounty. We are accountable and responsible for our stewardship. Isn't this what Jesus tells us by the Parable of the Talents?

But our investment is not necessarily material. Investment has a broader implication. We are called to invest not only our treasure, but our time and talent as well. We are called to give not only our substance but *ourselves*. Money sometimes can become a substitute for personal involvement. In Charles Dickens' *Christmas Carol*, the problem of Scrooge was not only his stinginess, but his lack of concern and involvement. He gave a bit of money and assumed that he had done his share in supporting the workhouses. It was not until much later that Scrooge awakened to the true meaning of giving, namely caring, loving, being sensitive and involved, and giving of himself.

The question is not whether or not we are investors and stewards—of course we are! The real question is, *what sort of investors are we?*

The fact that we are trustees of what is given us carries with it a profound and challenging thought. If we are trustees, if God trusts us, we ought to be trustworthy. As investors of God's trust, therefore, we must ask ourselves, what are we doing with the trust God put in us?

Third, life and our investments are based on the principle of "Give and Take." We give and take, like we exhale and inhale. And in a real sense, giving is living. Someone said, "The real things in life should not be kept, for if they are kept they become a curse rather than a blessing." For example, try to keep love to yourself, and it will turn into lust. Try to keep peace to yourself, and it will degenerate into passivity. Try to keep beauty and it will become a mummy. Try to keep a vision and you may become a visionary. Try to keep money and it

will become a mammon.

Let's not lose sight of the fact that any organization or church that lives for itself will die by itself. Our churches and our ecclesiastical establishments are no exceptions.

Then, the question that evokes in our minds is this: Is the ultimate purpose of our lives simply the goal of self-serving comfort, or is it to create the kind of life which enriches those we touch and thus enriches ourselves? Is the ultimate purpose of our lives built upon the philosophy "The world and men owe me something and my life will be spent in getting what they owe me?" Or is our philosophy that every person and institution has an obligation and privilege of leaving the world a better place than they found it?

The late President John F. Kennedy with a deep insight summarized it when he said, "Ask not what your country can do for you, but what you can do for your country." By the same token, I contend that those who always stand on the receiving end of the Church and our national institutions and sometimes are critical of their modes of operation would render a greater service even to themselves if they sincerely asked, "What can I do for them?"

Fourth, any corporate endeavor — Church or organization — is, in a sense, like a vast mutual investment. In a mutual investment fund there are many investors, in which the stockholders rise and fall together. In a vast mutual investment of life we all rise and fall together.

Let us make no mistake about it that our Churches, our organizations, all institutions, here and abroad, are a mutual investment. If our Churches, institutions and compatriots fall in Lebanon or in the Near East, or in any other place on the globe, we fall with them, and vice versa. If they rise we will rise with them. In John Donne's beautiful words, none of us is "an island entire of itself. . . but a piece of the continent. . . and if the bells tolls don't ask for whom the bell tolls, it tolls for you and me."

Any Armenian-American who says the rest of our Churches and institutions is no concern of his, may think he is being realistic, but in fact, is very unrealistic and short-sighted, for in St. Paul's words, "No man lives to himself, and no man dies to himself."

Fifth, gratitude is the touch-stone of our Investment Program of life. The moving power of our stewardship—be that time, talent or treasure—should be a loving and grateful spirit. We give not because we should, but because we *may*. We invest in things and persons because God has invested in us, and we feel grateful to Him.

A witty person has said, "There are three kinds of givers in the world, the flint, the sponge and the honeycomb. To get anything out of a flint, you must hammer it and then you only get flint and sparks. To get anything out of a sponge you must squeeze it. But a honeycomb overflows with its own sweetness."

In our Church, community and national life we need "honeycombs" who give of their time, talent, treasure, and above all, of themselves, *willingly, lovingly, cheerfully, and gratefully.*

(Continued from page 4)

MASSACHUSETTS (continued)

\$20
Sima & Lucy Piligian
Sirpooi Elmossian
Sirvart Haroian
Mr. & Mrs. H. Paraghian
Mr. & Mrs. Hagop Nersesian
Mr. & Mrs. Avedis Sahakian
Mr. & Mrs. M. Manoogian
Mary Dulgarian
Mr. & Mrs. Austin Astorian
Mr. Charles Sarkissian
Araxi Khandjian
H. Mantarian
Mrs. M. Melkonian
Mary Matoian
Hagop Koundakjian
Mr. & Mrs. John Karnikyan
Victoria Arsenian
Arax Aghabegian
Aris K. Andonian
D. Dedekian
Lousaper Shamlian
Miss Margaret Helen Merguerian
A. Ara Danikian
Jacob Panian
Charles Terzian
Mr. & Mrs. H. Haboian
\$15
Linda Piligian & John McGann
Toros Kalagian
Mr. & Mrs. Vartkes Depoian
A. Kilerdian
Dicran Antreassian
Haigoche Eghazarian
Harry S. Nalbandian
Berg Keshian
M. Bagdasarian & Neighbors
George Kaderian
\$10
Richard Keshian
Mr. & Mrs. S. Dlugoznia
Mr. & Mrs. Adolpho Crespo
Mary & Jack Setian
Mr. & Mrs. N.M. Merigian
Mr. & Mrs. Jim Malcus
Mr. & Mrs. Antranig Barsamian
Mr. Onik Kooyomjian
Mrs. Natalie Israelian
Mrs. Richard S. Lane
Vergin Megerdichian
Mr. Harry Avedisian
Lt. John A. Keusseyan
Verkin Gulbankian
Mr. & Mrs. Jacob A. Hagopian
Mr. Ardashes Ouzounian

MASSACHUSETTS (continued)

\$10
Roger G. Papelian
Rose Kearch
Jack M. Pogarian
Antoinette Chorbajian
Mr. Ashod K. Amirian
Mr. Avedis Kizirian
Rose Almonian
Astred T. Bagdoian
Peter J. Demerjian
Elizabeth Kirkorian
Kirkor Kirkorian
Paul Shamshoyan
Harry Nalbandian
Mr. & Mrs. John Avigian
Helen Boghosian
Miss Berjuhi Babian
D. Kasparian
Eugenia Sahagian
Beatrice Mamligonian
Elizabeth Manoikian
Shahin Hachadourian
Abraham Megerdichian
Mrs. Esther Avedisian
H.C. Hollisian
Betty Kalenderian
Mrs. S. Paytonjian
Mr. & Mrs. A. Armelih
Grace Deradoorian
Mr. & Mrs. Haig Tekeyan
Vahram & Helen Sookikian
Mr. & Mrs. Samuel Pasboian
K. Keshishian
Helen & Stephen Boyajian
Asdghig Stepanian
Hagop Atamian
Dikran Balian
Hagop Esserian
J. L. Messian
Josephine Dostoomian
Stepan Merjikian
Mrs. Takouhi Magarian
Yeranouhi Levonian
Varsenig Boujicarian
Zarouhi Sarkisian
Mr. & Mrs. G. Zartarian
Mr. & Mrs. H. A. Khachadourian
Mr. & Mrs. Karnig H. Kuludjian
Armehuy Hatzakorjian
Mr. & Mrs. Edward Destenian
John Abidian
D. Deradourian
Noubar Meldonian
Mrs. Edward A. Thomas
Rose Depoyan
Diran Der Marderosian
Kalayjian

MASSACHUSETTS (continued)

\$10
Arthur Boyajian
Robert Rustigian
Mrs. Markar Terzian
Vahan & Louise Boyajian
Leon Garabedian
Seta Kaligian
Mr. & Mrs. G. Hovnanian
\$7
Levon Jazalean
\$5
Baline Vartanian
Lucy Tansizian
Sirvart Vartanian
Alice Piligian
Levon Ohnigian
Mr. & Mrs. Kapriel Arakelian
A. Hachadourian
Anonymous
Mrs. Virginia Sarkissian
Mr. & Mrs. Jacob Frankian
Michael & Kathleen Casey
Mr. & Mrs. A. Schiripo
Mr. & Mrs. M. Tavitian
Mr. & Mrs. Harry Megrian
Mrs. S. Torigian
Carl Mootafian
Berge Ara Zobian
Mrs. Esther Paretchan
Efkin Papazian
George Najarian
Victoria Gazoorian
Mrs. Rose Phillips
Daniel S. Tabakian
S. K. Mekhitarian
Charles Sarian
Ester Kalandjian
Mr. & Mrs. Mark N. Kazarosian
Nevart Melikyan
Siran Chekijian
Mrs. Takouhi Magarian
Carl & Valerie Narsasian
M. Ananian
C. Kalajian
Charles H. Abdalian
Kirk & Lee Aharonian
Lucy Der Manuelian
Rose Tufenkjian
Levon Der Kasparian
Edward B. Woods
Frederick A. Howard
Philip L. Sears
Harold K. Melkonian
\$3
J. Vartabedian

MASSACHUSETTS (continued)

\$2
Charles Goshdigian
Abrahamian
John K. Barberian
\$1
G.T. Kezerian
Ronald Zartarian

MISSOURI

\$50
Arthur Noroian
\$20
George M. Bohigian, M.D.
\$15
Mr. & Mrs. William Sougian
\$10
Leon Izmirlan
Dorothy A. Shahenian

NEVADA

\$10
N. N. Tshalakian

NEW HAMPSHIRE

\$50
Rouben Gavour
\$10
George G. Boghigian
Nishan T. Toumajan

**LIST
WILL BE
CONTINUED
NEXT
MONTH**